

LEVNET & MENINGER

Efterår i labyrinten

BO GREEN JENSEN

Det er mandag i efterårsferien. Ava og jeg har været i biografen og bagefter til Halloween i Tivoli. Det er sidst på dagen, og hun kaster sig rundt mellem andre børn (og voksne, der i havens ånd bliver børn igen) i labyrinten af sirligt tilskårne halmballer, som fylder feltet mellem Plænen og Koncertsalen.

Vi har tilbragt en lang eftermiddag med at bære mundbind og holde behørig afstand. Vi har set Nordens største græskar – som vejer 970,4 kg – og prøvet alle forlystelser. Det er jo ikke, hvad det var. Man booker ture i sin Tivoli-app og får at vide, at man kan stille sig i kø om 20 minutter.

BALANCE ■

Der er dage, hvor virkeligheden har prioriteter. Man må forholde sig til noget andet end det, som man troede var sagen.

Det er spontantitet i corona-versionen. Der er ligesom lagt låg på udlevelsescenen. Og glæden ved at være i sin krop. Labyrinten simrer af aktivitet. Man hopper og springer og løber på tværs. Alle overser de ellers umisforståelige skilte med påskriften »Ingen færdsel oven på halmballerne«. For en sikkerheds skyld er der piktogrammer. Det ignoreres alt sammen ved fælles konsensus.

Vi har set labyrinten fra Svingkarrussellen, i svimlende kredsen oppe fra himlen. Den lignede en blanding af legeplads, myretue for menneskekræ og mønstret i tæppet på hotellet i *The Shining*. Der er røde kinder, og der bliver leget igennem. Det er godt at se på og være en del af. Faktisk så frigørende, at det er svært, der ikke bliver grebet ind.

Jeg har selv lagt 64 år i haven. Jeg kan huske Tivoli, da jeg var otte som Ava. Men lige nu især den sommerdag, da Avas ældste søster hilste på Carl Barks ved Plænen. Det var i 1994. Det var nok mest mig, der gik op i mødet. Barks har været 93, Laura blev tre i oktober. Nu er hun 29 år. Rose i midten er 17. Som tiden går, forstår jeg, at de tre piger er meningen med min myretueltværelse.

Der er dage, hvor virkeligheden har prioriteter. Man må forholde sig til noget andet end det, som man troede var sagen. Onsdag skulle jeg skrive og havde seriøs deadline. Så kom der en sms fra genboen, som spurgte, om jeg havde set, at et af vores træer var væltet ud over vejen. Der er mange træer. Jeg svarede, at jeg ville se på det, når jeg havde afleveret.

Men lidt efter blev der banket på, og en venlig dame fortalte om træet. Ergo gik jeg ud og så, at træet virkelig var væltet *big time*, så bilerne kun med besvær kunne passere på G.A. Hagemanns Vej. Jeg overvejede situationen. Så kom genboen ud med sin kædesav og hjalp mig med at tage det værste.

Det var ikke G.A. Hagemann, som opførte huset, vi bor i. Det gjorde Severin Segelecke i 1893. Men *geheimkonferentsraad* Hagemann boede her fra 1900 til 1902. Så gammelt var træet nok ikke, men man kan spørge, hvorfor det væltede nu. Der var ingen stor storm. Faktisk var det stille og så stjerneklart, at Mars trådte tydeligt frem. Jeg er ikke astronom. Jeg kan kende Orions bælte, Karlvognen og Cassiopeia. Det med Mars har jeg hørt om i tv.

I samme tv faldt jeg ned i at følge DR2s fejring af 25-året for Dogme 95. Altså regelsættet, som Lars von Trier og Thomas Vinterberg formulerede og fik Søren Kragh-Jacobsen og Kristian Levring til at forpligte sig på. Der kom ti film, som skrev verdenshistorie. Der kom også flere, 44 faktisk og ikke kun danske, men der var ti i den bærende stamme, fra *Dogme #1 Festen* til Anette K. Olesens *Dogme #34 Forbrydelser*.

Dogme var stort. Det faldt i min lod at skrive artiklen i programmet, da *Festen* skulle præsenteres i Cannes i 1998. I tv husker hovedpersonerne, hvor vildt det var, at de pludselig blev verdensberømte. Samme år var *Idioterne* dogmefilm #2. I Jesper Jargils *De ydmygede* kan man følge optagelserne, som næppe var blevet gennemført nu. Det var jo krænkelser uden grænseværdi.

Det var virkelig en anden tid. Der er billeder fra Croisetten, hvor vi myldrede rundt i en verden uden overgreb og corona. Cannes ved artusindskiftet var naturligvis jegeren Harvey Weinsteins revir. Men det var ikke det, vi så. Det var glæden og benovelsen ved at være det, som alle ville have, i ti minutter.

Dogme var dansk *nouvelle vague* for sin tid. Nu er billederne blevet gamle. Tv har en sær kvalitet. Hverdag fra ti år tilbage ligner effekter i et museum. Lyset, tøjet, måden, der bliver talt på. Film har det omvendt. Sort-hvide scener fra Valby, Hol-

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

lywood og Babelsberg i 30erne står med tidløs skarphed.

Hvad jeg husker klarest og kærligst om Dogme, er faktisk eksperimentet *D-dag*. Nytårsaften 2000 skabte edsbrødrene hver sin film på hver sin tv-kanal, 70 minutter i virkelig tid. Seerne redigerede selv ved at skifte fra historie til historie. Vi havde alle husets apparater i aktion. Eksperimentet var hverken succes eller fiasko – noget midt mellem, meget som i virkeligheden. Der var især én helt tæt scene, som foregik i Ballongyngen i Tivoli.

For tiden er kulturen forvandlet til et retspørg mellem satyrer og sylfider i krænkelserkrigen. Jeg bruger en hel dag på at svare en journalist fra Information, som vil høre, om jeg har »ændret standpunkt under #MeToo-debatten«. Jeg forklarer, at jeg har tre døtre. Jeg ønsker et samfund, hvor de er frie og lige og bliver respekteret. Jeg forklarer, hvorfor jeg ikke vil citeres. Ligesom jeg ikke vil stå og råbe i tv, når de ringer fra Debatten.

Krænkelser og corona har i et år været teksten, der løber i bunden af skærmen. Efterhånden fylder den tre fjerdedele af billedet. Det praktiske liv, som burde være hovedsagen, foregår i en smal stribe øverst. Til sidst er der intet tilbage. Hverken af politiske og kreative arbejdsprocesser eller af livet før COVID-19. Alt er virus og kønskommentar. Det er ganske skræmmende.

Så til slut er det søndag i ferien. Ava har svømmet 650 meter og fået et diplom. I medieland bliver det en travl dag med to krisemøder om krænkelser i det politiske bagland. På coronafrenten har Paris indført udgangsforbud. I London er det forbudt at have gæster. Madrid er igen lukket ned.

Det var så godt at se labyrinten. Og huske Carl Barks og *D-dag* 2000. Restriktioner blev trods, tydeligvis, påbud blev klart overtrådt. Og ingen greb ind. For lige dér var vi levende igen i fem minutter. Må der komme en tid, hvor alt balance- rer sådan.

UDVALGT AF

W

KUNST

Go Extreme

Peter Ole Pedersen o.a.

Dansk samtidskunsts længste optakt finder i øjeblikket sted i Kunsthall Aarhus, hvor kunstprojektet Go Extreme kan opleves fra august næste år. Indtil da varmer udstillingsstedet op med en række fremragende debatarrangementer om emnerne krig, kamp, krop og kunst.

I flere måneder har man med jævne mellemrum – og ganske gratis – kunnet opleve ekstremsportsfolk (MMA, ekstremløb, fridykning etc.) i samtale med kunstnere som Sissel Tolaas, Trisha Cheeny og Søren Thilo Funder, kurateret af kunsthistorikeren Peter Ole Pedersen. Næste gang er 16. december, hvor forskeren, digteren og cykelentusiast Søren Fauth udveksler erfaringer med banecyklerytteren Martin Toft Madsen – om ekstrem kropsorientering, gear, grænseoverskridning og spiritualitet. *boye kunsthallaarhus.dk*

MUSIK

Monument

Keaton Henson

Det går nogenlunde fint med at kontrollere mine følelser, indtil den femte sang. »Prayer«, på for evigt følsomme Keaton Hensons album *Monument* rammer omkvædet og gentagelsen af ordene »I'm losing you«. Sætningen gentages igen fire gange mod slutningen, inden et melodisk stykke afrundes med en stemme, der råber: »Keaton, wave to daddy.« Albummet, hvor folkrock-sangpoeten bearbejder tabet af sin far, er et ubærligt, men ufatteligt smukt kig ind i den dybeste sorg, livet kan byde os. Hør det i sin helhed, hør især »While I Can« og »The Grand Old Reason«, og hør »Bygones«, pladens sidste sang, hvor sætningen »I give up/ I'm going to live if it kills me« messes ni gange mod slutningen. Det gør lige ondt hver gang. Håbet findes et sted derinde, selvom det synes bortfaret på denne kraftanstrengelse af et værk. *baas*

Spotify o.a.

After The Great Storm

Ane Brun

Indrømmet, norske Ane Brun får meget få klokker til at ringe for mit indre. Ikke desto mindre eller måske netop derfor er der noget dragende ved at begive

FOTO: GALLERI TOM CHRISTOFFERSEN

KUNST

Works from the 1960s

Kirsten Justesen, Jytte Rex, Poul Gernes, Stig Brøgger o.a.

Pussy-power står der med flammende rød skrift ni gange hen over ni fotografier af en afstøbning af Kirsten Justesens højgravide mave og graviditetssvulmende bryster. Dette elegante provoværk kunne have været lavet i forgårs, men det er fra 1969 og kan ses i en spritny udstilling.

Galleri Tom Christoffersen har de senere år gjort sig bemærket ved at vise solide historiske udstillinger, denne gang med intet mindre end 30 kunstnere fra 1960erne. Der er politisk agit-prop af Erik Hagens, tegneseriestil af Per Kirkeby og Albert Mertz, forvredne keramikformer af Susanne Ussing og meget andet godt og stadig cool, frisk og overraskende kunst på de flot sortmalede vægge.

Indtil 21. november. *MeSa*

Galleri Tom Christoffersen

sig ind det dystre, elektropoppede univers, hendes nye album *After The Great Storm* er gjort af. Hun har udtalt, at hun med udgivelsen har forsøgt at begribe sin frustration over verden anno i dag, sin sorg forbundet med sin fars død, søvnløse nætter, ensomhed og kærlighed. Et eksistentielistisk projekt, forstås, der rammer lytteren lige i efterårshjertetekulen såvel rytmisk som følelsesmæssigt, især sangene »Feeling Like I Wanna Cry« og »Fingerprints«. Sidstnævnte indfanger ret fint kompleksiteten over at være til med ordene »Why are you here?/ And not with me/ I miss you«. *baas*

Spotify o.a.

STREAMING

En passende ung mand

Instr.: Mira Nair

Indien i 1950 var hjemmestødt af umulige spændinger mellem religioner og kaster, men også bæret af håb for en unge stats. Og ganske tilsvarende er forældrenes indsats for at få deres børn godt gift lige dele konflikt og håb i miniserien *En passende ung mand*. Mira Nair – prisbelønnet for blandt andet filmen *Monsoon Wedding* – har omsat Vikram Seths gigantiske roman *A Suitable Boy* fra 1993 til vidunderlige billeder og en rørende og boblende fortælling om unge, der søger deres egen vej. Alle roller er besat af indiske skuespillere,

og selvom man i Indien klager over, at filmatiseringen er for »hvid«, er det velgørende med nye filmiske skildringer af Indien, som hverken er ren Bollywood eller set fra vestligt perspektiv. Serien er udsøgt smuk og endda fuld af musikalske indslag, som er lige til at dåne over! *laur*

Netflix

PODCAST

In Vogue: The 1990s

Anna Wintour o.a.

Alt det, som skete med moden i 1990erne, bliver levende og nysgerrigt undersøgt i magasinet *Vogues* nye podcast. Herunder for eksempel netop vogue – dansen opkaldt efter modemagasinet, som sprang fra at være subkultur blandt farvede homoseksuelle i især Harlem til at blive modesmart. Hvordan det var med til at queere moden, samt emner som supermodeller, grunge, genopfindelsen af gamle modehuse og brandets nye betydning, tages under kyndig behandling med Anna Wintour og Hamish Bowles som værter. Og selvfølgelig medvirker designerne selv: Miuccia Prada, Michael Kors, Marc Jacobs, Tom Ford samt 1990ernes stylisten, kuratorer og skuespillere. Sjovt som der altid skal nogle årtiers afstand til for virkelig at kunne stille skarpt på en tid. *laur*

Apple o.a.

LIGE NU PÅ LOUISIANA

Se mere louisiana.dk/kalender

Søn. 8.11 – Sidste chance: Fantastiske Kvinder
Tir. 10.11 – LIVE: Puk Damsgård
Tor. 12.11 – Literature: Til ære for Pia Juul
Fre. 13.11 – Koncert m. Hesselager & Littauer
Søn. 15.11 – LIVE for hele familien: Jacob Riising
Ons. 25.11 – Kunstkursus: Tæt på MOR!
Ons. 25.11 – Minik Rosing om Kudo